

Dönem : 3
Toplantı : 4

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 919

Bâzı orman suçlarının affına ve bunlardan mütevellit idare şahsî haklarının düşürülmesine dair olan ve Cumhurbaşkanınca geri gönderilen Kanun ve Adalet Komisyonu raporu (2/641)

Türkiye
Cumhurbaşkanlığı
Ankara
4 - 231

4 . 3 . 1972

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 24 Şubat 1972 tarihli ve 3584 - 27049 sayılı yazınız.

Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından kabul olunduğu bildirilen 1542 numaralı Kanunu, ekli gerekçede belirtilen sebeplerden dolayı uygun bulmadığımdan, ilişik olarak takdim ediyorum.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 93 ncü maddesi gereğince bir daha görüşülmesini rica ederim.

Cevdet Sunay
Cumhurbaşkanı

GEREKÇE

Bâzı Orman Suçlarının Affına ve bunlardan mütevellit idare şahsî haklarının düşürülmesine dair 1542 sayılı Kanunun :

1. Bu kanuna dâhil edilen suçları işlemiş bulunanları, Devlete diğer alanlarda aynı değerde zarar vermiş olan suçlulara ve daha önce çıkarılan af kanunlarına nazaran imtiyazlı bir muameleye mazhar kaldığı için, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının eşitlik ilkesini koyan 12 nci maddesine,

2. 10 dönüme kadar (10 dönüm dâhil) açmaların suçlularını affederek; ormanların toprak dağıtımına müncer olacak şekilde küçülmesine ve dolayısıyla sınırlarının daralmasına sebebiyet verdiği, aynı zamanda ormanların korunması ve geliştirilmesi ilkesine riayeti bozduğu için, Anayasasının 37 nci ve 131 nci maddelerine,

3. Konu ile ilgili maddelerinde bir değişikliği âmir olmadığı için, Borçlar Kanunu ile Türk Ceza Kanununa,

Aykırı bir mahiyet taşıdığı görülmektedir. Ve bu mahiyeti ile, hedefi olan suçluları affetmekten başka maddî bakımdan âdeta mükâfatlandırmakta; Devleti ise, terkin ve ödeme durumuna soktuğu takriben 258 milyon liralık malî külfet ve zararlar, âdeta mahkûm etmektedir.

Ayrıca; 1542 sayılı Kanun, 6831 sayılı Kanunun atıfta bulunduğu yasaklama ve müeyyide maddeleri ile bu maddelerin uygulanmasında varılan sonuçlar üzerinde tesis edilmiş olan içtihatları, öngördüğü affa imkân verecek bir şekilde değiştirmeden af sağlamayı amaç tuttuğu için, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının, 1255 sayılı tadil Kanunu çıkarılmadan önceki (yani; 17 Nisan 1970 tarihinden önceki) 131 nci maddenin «Orman suçları için genel af çıkarılamaz.» ibaresinin hüküm sürdüğü dönem üzerinde de bir geçerlik taşıyamaz.

Bu sebeplerle; Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 93 ncü maddesine dayanarak, tedvin edildiği kapsamda yayınlanması Hükümetçe ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarınca da mahzurlu görülen 1542 sayılı Kanunu, bir daha görüşülmek üzere geri gönderiyorum.

Cevdet Sunay
Cumhurbaşkanı

Adalet Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Adalet Komisyonu
Esas No. : 2/641
Karar No. : 97

19 . 6 1973

Yüksek Başkanlığa

Cumhurbaşkanınca iade edilen Bâzi orman suçlarının affına ve bunlardan mütevellit idare şahsî haklarının düşürülmesine dair Kanun, Komisyonumuza havale olunmakla ilgili Bakanlık temsilcileri de hazır buldukları halde tetkik ve müzakere edildi :

Kanunun 1 nci maddesi, İçtüzüğün 114 ncü maddesi gözönünde bulundurularak Sayın Cumhurbaşkanının geri çevirme gerekçeleri mütalâa edilmek suretiyle, gerekçenin 1 nci maddesindeki, daha önce çıkarılan af kanunlarına nazaran imtiyazlı bir muameleye mazhar kılınmış olmak ve Devlete diğer alanlarda aynı değerinde zarar vermiş olan suçlularla kıyaslama yaparak Anayasanın 12 nci maddesine, kanun metninin aykırı düştüğü yolundaki kanaate Komisyonumuz katılmamış, affın bir âtifet olarak Anayasamızda yer almış bir hukukî müessese şeklinde mevcut oluşu, affı talep edilen şahıs veya topluluğun şahsî yararı için değil, toplum yararı gayesi gütmekte oluşu ve orman suçlarının affının genel gerekçesinin orman içinde yaşayan Türk köylüsünün Devletin imkânlarından daha az yararlanması ve ekonomik yapısı itibarıyla yaşama zarureti içinde kalmış olmanın sosyal neticesi olarak işlenmiş suçlar mahiyetinde kabul edilişi nedenine bağlı olmakla, bu affın bir imtiyaz şeklinde düşünülmesine mahal olmadığı görüşüyle, maddenin esasî üzerinde bir değişikliğe gidilmemiştir.

Keza; geri çevirme gerekçesinin ikinci paragrafında zikredilen 10 dönüme kadar açmaların; ormanların toprak dağıtımına müncer olacak şekilde küçülmesine, sınırlarının dağıtılmasına mahal verecek ve korunmasını önleyecek bir nitelik arz etmeyişi nedeniyle bu tip açmaların Anayasanın 37 ve 131 nci maddelerine aykırı düşmeyeceği kanaati Komisyonumuzda hâkim olmuş ve açmaların, açılan toprağın suçluya iadesi gibi bir keyfiyet mevzuubahis olmayacağı sebeple, toprak dağıtımı gibi bir netice doğurmayacağı ve sadece kanun metninin hedefinin ceza ve fer'ilerinin affından ibaret kalacağı yargısından hareket edilmiştir.

Geri çevirme gerekçesinin üçüncü paragrafında ifadesini bulan ve mahiyeti itibarıyla suçluyu afftan başka, maddî bakımdan mükâfatlandırma mahiyetinde telâkki edilen, Devleti terkin ve ödeme durumuna sokuşu nedeniyle tahmin ettiği malî külfet ve zararlar nazarı itibara alınmak suretiyle, 1 nci maddenin (c) fıkrasında gayeyi sağlayıcı değişiklik yapılmıştır.

Geri çevirme gerekçesinin üçüncü paragrafının son cümlesinde ifade edilen 1255 sayılı Anayasa tadili tarihi olan, 17 Nisan 1970 tarihinden önceki «Orman suçları için genel af çıkarılamaz.» hükmünün yürürlükte olduğu dönem üzerinde affın teşmil edilemeyeceği kanaatlerine Komisyonumuz iştirak etmemiş, affın lehte bir kanun oluşu sebebiyle makabline teşmilinin Anayasamızın espirisine aykırı düşmeyeceği gibi, burada bir makabla teşmil de söz konusu olmayıp Anayasa-da vâki değişikliğin asıl hedefinin bu değişikliği takiben geçmişteki orman suçlarının affı gayesini gütmekte oluşu da gözönüne alındığında affın şumulünün zaman itibarıyla tespit ve tahdidinde daima son suç işleme tarihinin tespiti esas alınmakta oluşu da düşünülerek, 17 Nisan 1970 tarihinden önceki suçlara affın teşmil edilmeyişinin, affın genelliğini zedeleyeceği de düşünülmüştür.

Bütün bu saydığımız görüşlerin ışığı altında ve bilhassa teklifin verilmiş tarihinin çok eski olup, aradan geçen süre içinde orman suçu işlemiş olanların bu kanundan yararlanamayışı, keza affın genelliğini bozucu nitelikte telâkki edilerek, birinci maddenin (a) ve (b) bentlerindeki; 1.8.1971 tarihi, 18 . 6 . 1973 şeklinde değiştirilmek suretiyle, birinci maddenin (a) ve (b) bentleri metin olarak aynen muhafaza edilmiştir. Birinci maddenin (c) bendi «Bu madde kapsamına giren

suçlarda orman idaresinin, 6831 sayılı Orman Kanununun 112 ve 113 nci maddelerine müstenit şahsî hakları düşer.» cümlesi, orman idaresinin şahsî haklarının tahsil edilmiş olanlarının da iade edileceği anlamını verdiğiinden Hazinesinin geniş çapta bir iade külfeti altına girdiği düşünülerek ve Sayın Cumhurbaşkanının geri çevirme gerekçelerindeki mütalâaya uyularak, birinci maddenin (c) bendi; «Bu madde kapsamına giren suçlarda orman idaresinin tahsil edilmemiş bil-cümle şahsî hakları düşer.» şeklinde değiştirilmiştir.

Kanunun 2 nci maddesinin, Sayın Cumhurbaşkanının geri çevirme gerekçeleriyle ilgisi müzakerede edilerek, geri çevirme gerekçesinin üçüncü paragrafındaki görüş, Borçlar Kanunu ile Türk Ceza Kanununa aykırılık şeklinde telâkki edilmemekle beraber, Devleti ağır malî külfet altında bırakacak terkin ve ödeme durumuna düşürmemek ve suçluyu affederken âdeta mükâfatlandırır duruma girmemek için, suçlunun iadeye tabi bâzı mallarının iadesinde, hakkaniyet ölçülerine uygun bir kısıtlama yapılarak, madde metninin birinci cümlesinde «bunların» kelimesinden sonraya «emanet hesaplarındaki» ibaresinin ilâvesi suretiyle değişiklik yapılmıştır.

Yine ikinci maddenin üçüncü cümlesinde ise, birinci maddede yapılan tarih değişikliğine uyularak, aynı gerekçe ile 1 . 8 . 1971 tarihi 18 . 6 . 1973 olarak değiştirilmiştir.

Kanunun 3 ncü maddesi, affın şümulüne giren orman emvali ile, orman köylüsünün zaruret içinde kalışı karşısında işlediği suçların affı amacını gütmüş olması nedeniyle, orman mevzuatımızdaki kölüye tahsis edilecek ölçüler esas alınarak, bu ölçüde işlenmiş suçların affı bahis konusu oluşuna göre, kanunun birinci maddesinde tadadedilen miktarlar dışındaki orman suçlarının esasen bu kanun şümulü dışında bırakmış olduğundan, bu miktarların ticarî emtia telâkki edilemeyeceği, kaldı ki maddedeki haşep madde ticaretiyle iştigal edenler cümlesinin şümulünü tespit, tatbikatta imkânsızlığı da gözönünde bulundurularak 3 ncü madde tayyedilmiş ve madde numaralarında gerekli teselsül yapılmıştır.

Kanunun 4 ncü maddesi tariflerden ibaret olup, geri çevirme gerekçesinin de şümulüne girmediği sebebiyle 5 ve 6 ncü maddelerle birlikte aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere işbu rapor Yüksek Başkanlığa saygıyla sunulur.
Adalet Komisyonu Başkanı Y.

Sözcü
Sivas
T. Koraltan

Kâtip
Çanakkale
M. H. Önür

Artvin
Söz hakkın mahfuz
A. N. Budak

Çorum
İ. Tombuş
(İmzada bulunamadı)

Hatay
T. Köseoğlu

İçel
M. Arıkan

Kars
İ. H. Alaca

Kütahya
F. Azmioğlu

Manisa
H. Okçu

Mardin
E. K. Aybar

Ankara
O. Eren

ANAYASANIN 93 NÜCÜ MADDESİ GEREĞİNCE BİR DAHA GÖRÜŞÜLMEK ÜZERE
CUMHURBAŞKANLIĞINCA T. B. M. MECLİSİNE GERİ GÖNDERİLEN METİN

*Bâzi orman suçlarının affına ve bunlardan mütevellit idare şahsî haklarının düşürülmesine dair
Kanun*

Kanun No. : 1542

Kabul tarihi : 22.2.1972

MADDE 1. — A) 1.8.1971 tarihine kadar; 6831 sayılı Orman Kanununun 19, 74, 76, 109, 110 ncu maddelerinde yazılı suçlarla, 10 dönüme kadar (10 dönüm dâhil) açmalar ile konusu 20 kentali geçmeyen (yirmi kental dâhil) odun, 5 kentali geçmeyen (beş kental dâhil) kömür, 5 metrekübü geçmeyen (beş merüküp dâhil) gayrimamul veya 2 metrekübü geçmeyen (iki metreküp dâhil) mamul ve yarımamul emvale ilişkin el konulmuş orman suçları ile,

B) Devlet ormanları içinde veya orman sınırlarına köy ortasından yatay bir hat ile on kilometre mesafede bulunan veya ormanların buldukları ve bu ormanlara bitişik ilçeler içindeki köyler ile sınırları içinde Devlet ormanı bulunan ve nüfusu iki bin beş yüzden (iki bin beş yüz dâhil) aşağı olan kasabalarda oturanlar tarafından; bu hudutlar içerisinde, on iki metrekübü geçmeyen (on iki metreküp dâhil) gayri mamul veya yedi onda iki metreküp (yedi onda iki metreküp dâhil) mamul veya yarı mamul orman emvali ile ev yapmak suretiyle işlenmiş ve 1.8.1971 tarihine kadar el konulmuş orman suçlarından dolayı takibat yapılmaz ve verilen cezalar infaz olunmaz.

C) Bu madde kapsamına giren suçlarda; Orman İdaresinin, 6831 sayılı Orman Kanununun 112 ve 113 ncu maddelerine müstenit şahsî hakları düşer.

MADDE 2. — Birinci madde kapsamına giren suçlarda kullanılan aletlerle, canlı ve cansız her türlü taşıt araçları ve paraya çevrilmiş ise bunların bedelleri :

Henüz kamu dâvası açılmamış işlerde Cumhuriyet savcılıklarınca; kamu dâvası açılmış işlerde mahkemece; hüküm kesinleşmiş ise hükmü veren mahkemece sahiplerine iade olunur. Ancak; suç konusu orman emvaline el konulmamış ise idarece bedelleri istenemez.

1.8.1971 tarihinden önce kesinleşmiş bir hükme konu teşkil eden orman emvali ile (alet, canlı taşıt araçları - araba - kağı, traktör ve römorku hariç) her türlü motorlu taşıt araçları ve bunlar satılmış ise idarece tahsil olunan bedelleri ve bu bedellerin taksitle ödenmesine müsaade edilen işlerde ödenen taksit bedelleri sahiplerine iade olunmaz.

MADDE 3. — Ticarethane sahibi olsun veya olmasın haşep madde ticaretiyle işigal edenler bu kanun hükümlerinden faydalanamazlar.

MADDE 4. — Bu kanunun 1 ncu maddesi uygulanmasında; şerit, katrağ, daire testere ve hızarla imal edilen sekiz ilâ doksanaltı milimetre kalınlığında olan orman mallarıyla, el bıçkı ile kesilmiş olup da beş santimetreden aşağı kalınlıkta bulunan çeşitli boy ve genişlikteki orman malları mamül;

Mamül mal dışında kalan ve şerit, katrağ, daire testere ve hızarla veya balta, bıçkı, testere gibi vasıta ve aletlerle işlenmiş çeşitli boy, genişlik ve kalınlıkta kereste, yırtma, kapak, pedavra (hartama) gibi mallar yarımamül, mamul ve yarımamül mal dışında kalanlar ise gayrimamul sayılır.

MADDE 5. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

ADALET KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Bâzi orman suçlarının affına ve bunlardan mütevellit idare şahsî haklarının düşürülmesine dair Kanun

MADDE 1. — A) 18 . 6 . 1973 tarihine kadar; 6831 sayılı Orman Kanununun 19, 74, 76, 109, 110 ncu maddelerinde yazılı suçlarla, 10 dönüme kadar (10 dönüm dâhil) açmalar ile konusu 20 kentali geçmeyen (yirmi kental dâhil) odun, 5 kentali geçmeyen (beş kental dâhil) kömür, 5 mekrekübü geçmeyen (beş metreküüp dâhil) gayrimamul veya 2 metrekübü geçmeyen (iki metreküüp dâhil) mamul ve yarımamul emvale ilişkin el konulmuş orman suçları ile,

B) Devlet ormanları içinde veya orman sınırlarına köy ortasında yatay bir hat ile on kilometre mesafede bulunan veya ormanların buldukları ve bu ormanlara bitişik ilçeler içindeki köyler ile sınırları içinde Devlet ormanı bulunan ve nüfusu ikibinbeşyüzden (ikibinbeşyüz dâhil) aşağı olan kasabalarda oturanlar tarafından; bu hudutlar içerisinde, oniki metrekübü geçmeyen (oniki metreküüp dâhil) gayrimamul veya yedi onda iki metreküüp (yedi onda iki metreküüp dâhil) mamul veya yarımamul orman emvali ile ev yapmak suretiyle işlenmiş ve 18 . 6 . 1973 tarihine kadar elkokulmuş orman suçlarından dolayı takibat yapılamaz ve verilen cezalar infaz olunmaz.

C) Bu madde kapsamına giren suçlarda orman idaresinin tahsil edilmemiş biçimle şahsî hakları düşer.

MADDE 2. — Birinci madde kapsamına giren suçlarda kullanılan aletlerle, canlı ve cansız her türlü taşıt araçları ve paraya çevrilmiş ise bunların emanet hesaplarındaki bedelleri :

Henüz kamu dâvası açılmamış işlerde Cumhuriyet Savcılıklarınca; kamu dâvası açılmış işlerde mahkemece; hüküm kesinleşmiş ise hükmü veren mahkemece sahiplerine iade olunur. Ancak; suç konusu orman emvaline el konulmamış ise idarece bedelleri istenemez.

18 . 6 . 1973 tarihinden önce kesinleşmiş bir hükme konu teşkil eden orman emvali ile (alet, canlı taşıt araçları - araba - kağı, traktör ve römorkü hariç) her türlü motorlu taşıt araçları ve bunlar satılmış ise idarece tahsil olunan bedelleri ve bu bedellerin taksitle ödenmesine müsaade edilen işlerde ödenen taksit bedelleri sahiplerine iade olunmaz.

MADDE 3. — Kanunun 4 ncu maddesi 3 ncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Kanunun 5 ncı maddesi 4 ncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Kanunun 6 ncı maddesi 5 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

